

Василь ПЕРЕЦЬ

здобувач PhD зі спеціальності

011 Освітні, педагогічні науки

Рівненського державного гуманітарного університету

м. Рівне, Україна

ORCID: 0009-0001-7889-090X

e-mail: perets.vasyl24@rshu.edu.ua

ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

Анотація. У статті розглянуто проблему формування аналітичної компетентності майбутніх економістів у процесі професійної підготовки в закладах вищої освіти. Актуальність дослідження зумовлена сучасними соціально-економічними трансформаціями, цифровізацією економіки та підвищенням вимог до професійної діяльності економістів, що потребує розвитку в них здатності до аналізу економічної інформації, інтерпретації даних і прийняття обґрунтованих управлінських рішень. У цьому контексті особливого значення набуває освітнє середовище закладу вищої освіти, яке виступає важливим чинником формування професійних компетентностей здобувачів освіти.

Встановлено, що освітнє середовище закладу вищої освіти є складною багатокомпонентною системою, яка включає організаційно-педагогічний, інформаційно-цифровий, соціально-комунікативний та навчально-методичний компоненти. Обґрунтовано роль ефективного функціонування освітнього середовища у створенні умов для розвитку аналітичного мислення здобувачів освіти, інтеграції аналітичних завдань у зміст фахових дисциплін, використання цифрових ресурсів та інформаційно-комунікаційних технологій, а також організації дослідницької та проєктної діяльності здобувачів вищої освіти.

Визначено педагогічні можливості освітнього середовища у формуванні аналітичної компетентності майбутніх економістів, зокрема створення умов для розвитку критичного мислення, застосування інтерактивних методів навчання, використання цифрових платформ і аналітичних інструментів, активізацію самостійної та дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти. Зроблено висновок, що освітнє середовище закладу вищої освіти виступає важливим ресурсом підвищення якості професійної підготовки майбутніх економістів та розвитку їхніх аналітичних умінь.

Ключові слова: освітнє середовище закладу вищої освіти, аналітична компетентність, майбутні економісти, професійна підготовка, аналітичне мислення, інформаційно-комунікаційні технології, цифрове освітнє

середовище, інтерактивні методи навчання, дослідницька діяльність здобувачів.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку суспільства характеризується динамічними соціально-економічними трансформаціями, цифровізацією економіки, активним використанням інформаційних технологій та зростанням ролі аналітичної діяльності у різних сферах професійної діяльності. У таких умовах підвищуються вимоги до професійної підготовки фахівців економічного профілю, які повинні володіти не лише ґрунтовними теоретичними знаннями, а й умінням аналізувати економічну інформацію, оцінювати тенденції розвитку економічних процесів, прогнозувати результати діяльності та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Сучасний ринок праці потребує конкурентоспроможних економістів, здатних працювати з великими обсягами інформації, здійснювати економічний аналіз, використовувати цифрові інструменти обробки даних і застосовувати аналітичні підходи для вирішення професійних завдань. У зв'язку з цим важливого значення набуває формування в майбутніх економістів аналітичної компетентності, що передбачає розвиток аналітичного мислення, здатності до системного аналізу економічних явищ і процесів, інтерпретації економічних показників та прийняття ефективних рішень на основі отриманих результатів.

Важливу роль у формуванні професійних компетентностей здобувачів вищої освіти відіграє освітнє середовище закладу вищої освіти, яке забезпечує організацію освітнього процесу, створює умови для професійного розвитку здобувачів вищої освіти, сприяє інтеграції теоретичної підготовки та практичної діяльності. Саме освітнє середовище ЗВО формує можливості для розвитку інтелектуального потенціалу здобувачів освіти, активізації їхньої пізнавальної діяльності, розвитку критичного та аналітичного мислення, а також формування здатності до самостійного аналізу економічної інформації.

У контексті професійної підготовки майбутніх економістів особливого значення набуває створення такого освітнього середовища, яке б сприяло розвитку аналітичних умінь, використанню сучасних цифрових ресурсів, залученню здобувачів вищої освіти до дослідницької та проєктної діяльності, аналізу економічних ситуацій і вирішення практико-орієнтованих завдань. Водночас аналіз сучасних наукових досліджень засвідчує, що проблема формування аналітичної компетентності майбутніх економістів у процесі професійної підготовки потребує подальшого теоретичного обґрунтування та практичного осмислення, зокрема в аспекті можливостей освітнього середовища закладу вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень з проблеми засвідчує, що поняття «освітнє середовище» перебуває в центрі уваги багатьох дослідників, зокрема Д. Бінецької, О. Буйницької, С. Величко, О. Гори, Л. Гуцуляк, Н. Лобач, Л. Макар, А. Морозова, Н. Пасмор, О. Петренко, О. Соколюк, О. Шароватова та інших науковців. Така увага зумовлена складністю й багатомірністю цього феномену, який може змінюватися залежно від специфіки закладу

освіти, особливостей організації освітнього процесу та цілей, з якими формується відповідне освітнє середовище.

Вивчення теоретичних напрацювань у цій сфері дає підстави стверджувати, що проблема впливу освітнього середовища на формування професійної культури та компетентностей майбутніх фахівців є важливою для педагогічної науки і практики. Водночас окремі аспекти цієї проблематики, зокрема потенціал освітнього середовища для розвитку професійно значущих якостей здобувачів вищої освіти, потребують подальшого ґрунтовного наукового осмислення.

Мета статті – проаналізувати теоретичні аспекти освітнього середовища закладу вищої освіти як чинника формування аналітичної компетентності майбутніх економістів, схарактеризувати його структурні компоненти, функції та педагогічні можливості у розвитку аналітичного мислення, професійних умінь і дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних педагогічних дослідженнях поняття «освітнє середовище» трактується як багаторівнева система умов, чинників, можливостей і ресурсів, що забезпечують оптимальні параметри освітньої діяльності суб'єкта в цільовому, змістовому, процесуальному, результативному й ресурсному аспектах. Саме таке узагальнення подає М. Братко у праці, присвяченій структурі освітнього середовища закладу вищої освіти (Братко, 2015). У контексті вищої освіти освітнє середовище доцільно розглядати не лише як сукупність матеріальних і організаційних умов, а як чинник професійного й особистісного становлення здобувача освіти (Міністерство освіти і науки України, 2014).

Узагальнення наукових праць дає підстави виокремити в структурі освітнього середовища закладу вищої освіти такі компоненти: організаційно-педагогічний, інформаційно-цифровий, соціально-комунікативний і навчально-методичний. Така логіка структурування відповідає сучасним підходам до аналізу освітнього середовища, у яких акцент зроблено на поєднанні організаційних, змістових, комунікативних і ресурсних характеристик освітнього процесу. Зокрема, М. Братко відносить до структури освітнього середовища організаційно-діяльнісний, інформаційно-змістовий та інші компоненти, що дозволяє адаптувати цю модель до завдань професійної підготовки майбутніх економістів (Братко, 2015).

Організаційно-педагогічний компонент охоплює форми, методи, способи, технології взаємодії учасників освітнього процесу, а також управлінські механізми його організації. Саме цей компонент визначає, наскільки освітній процес є студентоцентричним, компетентнісно орієнтованим і спрямованим на досягнення програмних результатів навчання. У Положенні про акредитацію освітніх програм наголошено, що методи, засоби і технології навчання та викладання мають сприяти досягненню мети освітньої програми й програмних результатів навчання (Міністерство освіти і науки України, 2024).

Інформаційно-цифровий компонент пов'язаний із впровадженням інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій, використанням електронних освітніх ресурсів, цифрових платформ, баз даних та мережевої

інфраструктури. За В. Биковим, О. Спіріним і О. Пінчук цифровізація освіти передбачає насичення інформаційно-освітнього середовища електронно-цифровими пристроями, засобами й системами, а також налагодження електронно-комунікаційної взаємодії, що створює кіберфізичний освітній простір. Автори також виокремлюють серед пріоритетів створення електронних освітніх ресурсів, комп'ютерно орієнтованих методичних систем навчання і середовища неперервного розвитку цифрової компетентності учасників освітнього процесу (Биков, Спірін, Пінчук, 2020).

Соціально-комунікативний компонент відображає систему взаємодії між викладачами, здобувачами освіти, адміністрацією, роботодавцями та іншими учасниками освітнього процесу. У дослідженнях наголошено, що якість освітнього середовища значною мірою визначається характером взаємодії, взаємовпливу, способами комунікації та психологічним кліматом у закладі освіти. У праці В. Ковальчук комунікативно-організаційний компонент освітнього середовища закладу вищої освіти розглянуто як важливу умову формування професіонала, здатного до партнерської взаємодії й відповідального прийняття рішень (Ковальчук, 2023).

Навчально-методичний компонент включає зміст освітніх програм, навчальних дисциплін, методичне забезпечення, дидактичні матеріали, аналітичні завдання, кейси та інші засоби організації навчання. У працях із проблем цифрової трансформації освіти підкреслено, що інформатизація освіти охоплює, зокрема навчально-методичні процеси, спрямовані на задоволення потреб учасників освітнього процесу. Водночас у нормативних актах щодо акредитації освітніх програм зазначено, що навчально-методичне забезпечення освітньої програми має гарантувати досягнення заявлених результатів навчання (Биков, Спірін, Пінчук, 2020; Міністерство освіти і науки України, 2024).

Освітнє середовище виконує низку важливих функцій у професійній підготовці майбутніх фахівців. Передусім ідеться про навчальну, розвивальну, мотиваційну, комунікативну та професійно-орієнтаційну функції. За висновками М. Братко, якість освітнього середовища визначається його здатністю забезпечувати всім суб'єктам освітнього процесу можливість для задоволення освітніх потреб, особистісного розвитку та саморозвитку (Братко, 2015). Відповідно, освітнє середовище закладу вищої освіти є не лише умовою організації навчання, а й важливим ресурсом формування професійних компетентностей, зокрема аналітичної компетентності майбутніх економістів.

Освітнє середовище закладу вищої освіти відіграє важливу роль у формуванні професійних компетентностей здобувачів освіти, зокрема їхньої здатності до аналітичної діяльності. У сучасній педагогічній науці освітнє середовище розглядається як комплекс педагогічних умов, інформаційних ресурсів, технологій та взаємодій, що забезпечують ефективну організацію освітнього процесу й сприяють розвитку професійних якостей майбутніх фахівців.

Один із ключових напрямів впливу освітнього середовища – розвиток аналітичного мислення здобувачів освіти. Сучасний освітній простір має

стимулювати здобувачів вищої освіти до критичного осмислення інформації, аналізу економічних процесів, інтерпретації статистичних даних та формування обґрунтованих висновків. Саме такі уміння є важливими складовими аналітичної компетентності майбутніх економістів. У дослідженнях зазначається, що інформаційно-освітнє середовище закладу вищої освіти сприяє інтерактивній взаємодії учасників освітнього процесу, розвитку їхніх пізнавальних можливостей та формуванню професійних компетентностей (Коваль, Кусій, 2021).

Важливим аспектом формування аналітичної компетентності є інтеграція аналітичних завдань у зміст фахових дисциплін. Використання кейсів, аналізу економічних ситуацій, статистичних даних, економічного моделювання та прогнозування дає змогу формувати у здобувачів вищої освіти здатність застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань. Такий підхід сприяє розвитку професійного мислення та підвищує ефективність підготовки майбутніх економістів.

Суттєвий чинник розвитку аналітичних умінь здобувачів вищої освіти – використання цифрових ресурсів та інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання. Науковці наголошують, що цифрова трансформація освіти передбачає створення інформаційно-освітнього середовища, яке забезпечує доступ до електронних освітніх ресурсів, цифрових інструментів аналізу даних і платформ дистанційного навчання. Використання ІКТ сприяє розвитку цифрової та аналітичної компетентності здобувачів освіти, формуванню навичок роботи з інформаційними ресурсами та обробки великих масивів даних (Биков, Спірін, Пінчук, 2020).

Дослідники підкреслюють, що інформаційно-освітнє середовище закладу вищої освіти включає електронні навчальні ресурси, освітні портали, дистанційні платформи, інституційні репозитарії та інші цифрові інструменти, які забезпечують ефективну комунікацію та співпрацю учасників освітнього процесу. Використання таких ресурсів створює умови для активізації пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти і сприяє формуванню професійних компетентностей (Nazarenko, Iakovleva, Vlasenko, Kondratiuk, Dudchak, 2023).

Ще одним важливим напрямом розвитку аналітичної компетентності є організація дослідницької, проектної та аналітичної діяльності здобувачів освіти. У сучасній педагогічній практиці значну увагу приділяють проектному навчанню, яке передбачає виконання здобувачами освіти дослідницьких завдань, аналіз реальних економічних ситуацій і розроблення практичних рішень. Такий підхід сприяє формуванню дослідницьких умінь, розвитку творчого потенціалу та здатності до самостійного пошуку й аналізу інформації (Hapon-Baida, Derkach, 2024).

Одним із ключових завдань сучасної освіти є створення умов для розвитку критичного та аналітичного мислення здобувачів освіти. Критичне мислення розглядається як здатність аналізувати інформацію, оцінювати різні погляди, формулювати аргументовані висновки та приймати обґрунтовані рішення. У наукових дослідженнях підкреслюється, що розвиток критичного мислення є

важливою умовою професійної підготовки сучасних фахівців, оскільки дозволяє здобувачам освіти не лише засвоювати знання, а й здійснювати їх глибокий аналіз та інтерпретацію (Герасимчук, Давидович, Коваленко, Махновська, 2025). Дослідники також зазначають, що цифрове навчальне середовище сприяє активізації пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти і створює додаткові можливості для розвитку їхнього критичного мислення (Patel, 2017).

Важлива педагогічна можливість освітнього середовища – використання інтерактивних методів навчання, зокрема кейс-методу, аналізу економічних ситуацій, дискусій та проектної діяльності. Кейс-метод передбачає аналіз конкретних проблемних ситуацій і пошук шляхів їх розв'язання, що сприяє розвитку аналітичних умінь, аргументації та прийняття рішень. У педагогічних дослідженнях наголошується, що застосування кейс-методу стимулює активну участь здобувачів в освітньому процесі та формує навички аналізу інформації, синтезу даних і критичного оцінювання альтернатив (Шепель, Новаченко, 2024).

Значну роль у формуванні аналітичної компетентності відіграє застосування цифрових платформ і аналітичних інструментів. Цифрові технології забезпечують доступ до електронних освітніх ресурсів, статистичних баз даних, аналітичних програм та платформ дистанційного навчання, що розширює можливості освітнього процесу. У сучасних дослідженнях підкреслено, що цифрова грамотність і здатність аналізувати інформацію з цифрових джерел стають важливими складовими професійної підготовки здобувачів вищої освіти (Milković, Vuković, Kerum, 2025).

Пріоритетним напрямом реалізації потенціалу освітнього середовища визначено розвиток самостійної та дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти. Дослідницька діяльність передбачає виконання здобувачами освіти аналітичних завдань, роботу з науковими джерелами, аналіз економічних процесів та розроблення власних проєктів. Такі види діяльності сприяють формуванню дослідницьких умінь, розвитку творчого мислення та здатності до самостійного прийняття професійних рішень. Поєднання дослідницьких методів навчання та цифрових освітніх ресурсів значно підвищує ефективність розвитку аналітичних і критичних компетентностей здобувачів вищої освіти.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Проведений теоретичний аналіз наукових джерел дає підстави стверджувати, що освітнє середовище закладу вищої освіти є важливим чинником формування аналітичної компетентності майбутніх економістів. Його потенціал полягає у створенні цілісної системи педагогічних умов, ресурсів та взаємодій, які забезпечують розвиток аналітичного мислення здобувачів освіти, формування здатності до аналізу економічної інформації, інтерпретації даних та прийняття обґрунтованих професійних рішень. Ефективно організоване освітнє середовище сприяє інтеграції теоретичної підготовки з практичною діяльністю здобувачів вищої освіти та створює можливості для формування професійно значущих компетентностей.

Важливу роль у розвитку аналітичних умінь здобувачів освіти відіграє використання сучасних педагогічних і цифрових технологій. Застосування інтерактивних методів навчання, зокрема кейс-методу, аналізу економічних ситуацій, проєктної та дослідницької діяльності сприяє активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти і розвитку їхнього критичного мислення. Водночас використання цифрових освітніх ресурсів, інформаційно-комунікаційних технологій, електронних платформ навчання та аналітичних інструментів розширює можливості освітнього процесу, забезпечує доступ до сучасних інформаційних ресурсів і формує навички роботи з даними, необхідні для професійної діяльності економістів.

Перспективи подальших наукових досліджень вбачаємо у обґрунтуванні педагогічних умов, що забезпечують ефективний розвиток аналітичного мислення здобувачів вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Братко, М. (2015). Структура освітнього середовища вищого навчального закладу. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*. Серія : Педагогічні науки. Вип. 135. С. 67-72

Міністерство освіти і науки України. (2014). Закон України «Про вищу освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1556-18?utm_source=chatgpt.com#Text (дата звернення: 15.03.2026р.)

Міністерство освіти і науки України. (2024). Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z1013-24?utm_source (дата звернення: 15.03.2026р.)

Биков, В., Спирін, О., Пінчук, О. (2020). Сучасні завдання цифрової трансформації освіти. *Вісник кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття»*. Випуск 1. С. 27-36.

Ковальчук, В. (2023). Освітнє середовище закладу професійної освіти як фактор розвитку особистості майбутнього фахівця. *Креативна педагогіка: [науковий журнал] / Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки «Полісся»*. Житомир. Вип. 16. С.48-53.

Коваль, М., Кусій, М. (2021). Завдання та властивості інформаційно-освітнього середовища закладу вищої освіти. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Випуск 60. С. 247-255.

Nazarenko, T., Iakovleva, V., Vlasenko, R., Kondratiuk, A., Dudchak, H., (2023). Development of Students' Informational and Communicative Competence-based on the Introduction of Digital Learning Tools. URL: https://eprints.zu.edu.ua/36610/1/6_Issue_YVJ_March_2023_Vol_2-5-26.pdf (дата звернення: 15.03.2026р.)

Napon-Baida, L., Derkach T. (2024) Educational technology for the formation of project competence for engineering students. *Educational Dimension*. Vol. 11 URL:

https://acnsci.org/journal/index.php/ed/article/view/821/781?utm_source (дата звернення: 15.03.2026р.)

Герасимчук, Ю., Давидович, С., Коваленко, В., Махновська, І. (2025). Стимулювання критичного мислення студентів через інтерактивні методи викладання. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 82. Том 1. С. 43-48

Patel, R. (2017). Teaching Critical Thinking in Digital Learning Environments. *International Journal for Research in Education*. Vol. 06. URL: https://ijre.net/wp-content/uploads/2017/03/IJREv6i3res1_Teaching%20Critical%20Thinking%20in%20Digital%20Learning%20Environments.pdf?utm_source (дата звернення: 15.03.2026р.)

Шепель, М., Новаченко, І. (2024). Розвиток навичок критичного мислення у здобувачів економіко-управлінських спеціальностей на заняттях з іноземної мови. *Наукові записки Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка : зб. наук. пр.. Кропивницький. Серія, Педагогічні науки*. Випуск 213. С. 255-260.

Milković, M., Vuković, D., Kerum, F. (2025). Critical Digital Literacy as a Key Skill in Higher Education: Attitudes of Students and Professors. *Journal of Systemics Cybernetics and Informatics*. No 23(2). P. 48-55.

REFERENCES

Bratko, M. (2015). Struktura osvitnoho seredovyshcha vyshchoho navchalnoho zakladu [Structure of the Educational Environment of a Higher Education Institution]. *Naukovi zapysky Kirovohradskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka*. Serii : Pedahohichni nauky. Vyp. 135. S. 67-72. [in Ukrainian]

Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2014). Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu» [Law of Ukraine «On Higher Education»]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1556-18?utm_source=chatgpt.com#Text (data zvernennia: 15.03.2026r.) [in Ukrainian]

Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2024). Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro akredytatsiiu osvitnikh program, za yakymy zdiisniuietsia pidgotovka zdobuvachiv vyshchoi osvity» [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine «On Approval of the Regulations on Accreditation of Educational Programs for Training Higher Education Applicants»]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z1013-24?utm_source (data zvernennia: 15.03.2026r.) [in Ukrainian]

Bykov, V., Spirin, O., Pinchuk, O. (2020). Suchasni zavdannia tsyfrovoi transformatsii osvity [Modern Challenges of Digital Transformation of Education]. *Visnyk kafedry YuNESKO «Neperervna profesiina osvita XXI stolittia»*. Vypusk 1. S. 27-36. [in Ukrainian]

Kovalchuk, V. (2023). Osvitnie seredovyshche zakladu profesiinoi osvity yak faktor rozvytku osobystosti maibutnoho fakhivtsia [The Educational Environment of a Vocational Education Institution as a Factor in the Development of the Personality of a Future Specialist]. *Kreatyvna pedahohika: [naukovyi zhurnal] / Akademiia*

mizhnarodnoho spivrobitnytstva z kreatyvnoi pedahohiky «Polissia». Zhytomyr. Vyp. 16. S.48-53. [in Ukrainian]

Koval, M., Kusii, M. (2021). Zvдання ta vlastyvoli informatsiino-osvitnoho seredovyshcha zakladu vyshchoi osvity [Tasks and Properties of the Information and Educational Environment of a Higher Education Institution]. *Suchasni informatsiini tekhnologii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy*. Vypusk 60. S. 247-255. [in Ukrainian]

Nazarenko, T., Iakovleva, V., Vlasenko, R., Kondratiuk, A., Dudchak, H. (2023). Development of Students Informational and Communicative Competence-based on the Introduction of Digital Learning Tools. URL: https://eprints.zu.edu.ua/36610/1/6_Issue_YVJ_March__2023_Vol_2-5-26.pdf (data zvernennia: 15.03.2026r.)

Hapon-Baida, L., Derkach T. (2024) Educational technology for the formation of project competence for engineering students. *Educational Dimension*. Vol. 11 URL: https://acnci.org/journal/index.php/ed/article/view/821/781?utm_source (data zvernennia: 15.03.2026r.)

Herasymchuk, Yu., Davydovych, S., Kovalenko, V., Makhnovska, I. (2025). Stymulivannia krytychnoho myslennia studentiv cherez interaktyvni metody vykladannia [Stimulating Students' Critical Thinking Through Interactive Teaching Methods]. *Innovatsiina pedahohika*. Vypusk 82. Tom 1. S. 43-48. [in Ukrainian]

Patel, R. (2017). Teaching Critical Thinking in Digital Learning Environments. *International Journal for Research in Education*. Vol. 06. URL: https://ijre.net/wp-content/uploads/2017/03/IJREv6i3res1_Teaching%20Critical%20Thinking%20in%20Digital%20Learning%20Environments.pdf?utm_source (data zvernennia: 15.03.2026r.)

Shepel, M., Novachenko, I. (2024). Rozvytok navychok krytychnoho myslennia u zdobuvachiv ekonomiko-upravlinskykh spetsialnostei na zaniattiakh z inozemnoi movy [Development of Critical Thinking Skills in Students of Economic and Management Specialties in Foreign Language Classes]. *Naukovi zapysky Tsentralnoukrajinskoho derzhavnogo universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka* : zb. nauk. pr.. Kropyvnytskyi. Serii, Pedahohichni nauky. Vypusk 213. S. 255-260. [in Ukrainian]

Milković, M., Vuković, D., Kerum, F. (2025). Critical Digital Literacy as a Key Skill in Higher Education: Attitudes of Students and Professors. *Journal of Systemics Cybernetics and Informatics*. No 23(2). P. 48-55.

THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS AS A FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF ANALYTICAL COMPETENCE AMONG FUTURE ECONOMISTS

Vasyl PERETS

PhD Student in Speciality 011 Educational, Pedagogical Sciences of
Rivne State University for the Humanities,
Rivne, Ukraine

ORCID: 0009-0001-7889-090X

e-mail: perets.vasyl24@rshu.edu.ua

Abstract. This article examines the issue of developing analytical competence in future economists during their professional training at higher education institutions. The relevance of the study is determined by contemporary socio-economic transformations, the digitalization of the economy, and increasing demands on the professional activities of economists, which require the development of their ability to analyze economic information, interpret data, and make informed managerial decisions. In this context, the educational environment of a higher education institution takes on particular significance, as it serves as a key factor in the development of students' professional competencies.

It has been established that the educational environment of a higher education institution is a complex, multi-component system that includes organizational-pedagogical, informational-digital, socio-communicative, and instructional-methodological components. It is argued that the effective functioning of the educational environment creates conditions for the development of students' analytical thinking, the integration of analytical tasks into the content of professional disciplines, the use of digital resources and information and communication technologies, as well as the organization of research and project activities for higher education students.

This article identifies the pedagogical potential of the educational environment in fostering the analytical competence of future economists, specifically by creating conditions for the development of critical thinking, applying interactive teaching methods, utilizing digital platforms and analytical tools, and encouraging independent and research-based activities among higher education students. It is concluded that the educational environment of a higher education institution serves as an important resource for improving the quality of professional training for future economists and developing their analytical skills.

Keywords: educational environment of a higher education institution, analytical competence, future economists, professional training, analytical thinking, information and communication technologies, digital educational environment, interactive teaching methods, students' research activities.

Стаття надійшла до редакції 20.04.2026 р.

Стаття прийнята до друку після рецензування 01.05.2026 р.

Стаття опублікована 15.06.2026 р.